

[Steen Folke.]

gen. Institutet for Udviklingsforskning er, som det vil være mange bekendt, igennem ret lang tid blevet angrebet fra forskellig side, bl. a. af professor Kjeld Philip, der en kort overgang fungerede som instituttets leder, og som også i forbindelse med den debat, der har været nu, har skrevet kronikker, der har været uhyre kritiske over for udviklingsforskningsinstituttet.

Det er efter VS' opfattelse ganske klart, at hovedparten af de angreb, der har været på Institut for Udviklingsforskning, skyldes, at instituttet i et vist omfang har formået at udføre en kritisk og uafhængig forskning, som bl. a. har påpeget den problematiske effekt af visse sider af den danske u-landsbistand.

Det kan nævnes i en bibemærkning, at det er lykkedes Kjeld Philip, som jo også er formand for Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene, at standse et planlagt forskningsprojekt, som skulle undersøge industrialiseringsfondens virksomhed. Men der er i instituttets regie gennemført andre forskningsprojekter, hvis resultater har været særdeles uvelkomne i Danida og andre statslige myndigheder.

Dette i forbindelse med ledelsesproblemer ved instituttet har allerede medført en administrativt gennemført ændring af instituttets ledelse og virke, og det er denne ændring, der nu foreslås udbygget og lovgivningsmæssigt eftergodkendt, om man så må sige, med lovforslagets § 1, nr. 6.

Ændringen indebærer en væsentlig forringelse af instituttets arbejdsbetingelser og dermed en forringelse af udviklingsforskningen, dels bortskæres de faste bevillinger, som har finansieret en væsentlig del af instituttets forskningsvirksomhed, dels medfører den nye ledelsesstruktur, at udenrigsministeren og Danida får langt mere direkte kontrol med forskningen. Man må forudse, at det er slut med en mere uafhængig og kritisk forskningsvirksomhed også på dette område.

En forkastelse af lovforslagets § 1, nr. 6, som VS anbefaler, vil betyde genoprettelse af Institut for Udviklingsforsknings oprindelige status. Denne status indebar ikke nogen garanti for en uafhængig og kritisk forskning, men den gav i det mindste denne forskning bedre muligheder.

Hr. Lasse Budtz var i sin ordførertale her fremme med nogle beroligende, forklarende bemærkninger til det, som udvalgsflertallet har skrevet om udviklingsforskningen, dette om, at der skal gennemføres en videnskabelig vurdering af forskningsindsatsen i 1979, og sagde, at der slet ikke var tale om nogen stramning eller noget i den retning. Det mener jeg nu nok er en noget rosenrød fremstilling af de reelle hensigter, der ligger i dette. Jeg mener ikke, der er tvivl om, at dette er et udtryk for, at man til den tid vil se, om det er lykkedes at få styr på disse udviklingsforskere, som man har haft lidt problemer med, underforstået, om det er lykkedes fuldstændig at få kvalt de forsøg, der har været på en mere kritisk forskning, specielt en forskning, der har været kritisk rettet mod bl. a. dansk erhvervslivs indsats i u-landene.

Jeg tror ikke, som hr. Lasse Budtz var inde på, at et hovedpunkt i forbindelse med den vurdering bliver spørgsmålet om, hvorvidt dette center for udviklingsforskning skal være tilknyttet handelshøjskolen eller ej. Men jeg mener, det ganske klart ikke er nogen tilfældighed, at man nu fører instituttet, omdøbt til Centret for Udviklingsforskning, over til handelshøjskolen. Det er klart, at på handelshøjskolen, det ved alle, foregår der en pæn borgerlig forskning og undervisning i nøje overensstemmelse med erhvervslivets interesser. Og nu skal man altså have lagt udviklingsforskningsinstituttet over til og i en eller anden form tilknyttet netop denne institution.

Man kunne have peget på mange andre institutioner: der foregår udviklingsforskning ved en række højere læreanstalter. Det foregår ved Københavns universitet på forskellige institutter, det foregår ved Århus universitet, i Odense, sågar ved Roskilde universitetscenter, men jeg mener ikke, det er nogen tilfældighed, at det ikke er disse steder, man ønsker at placere Centret for Udviklingsforskning, men netop af alle muligheder vælger handelshøjskolen.

Andre ændringsforslag til det lovforslag, vi her behandler, drejer sig i hovedsagen om §§ 7, 8 og 9 i lov om internationalt udviklings samarbejde. Det er de paragraffer, der indeholder bestemmelser om eksportkreditgarantier, investeringsgarantier og industrialiseringsfond. VS er modstander af §§ 7, 8 og